MONITOR SPÓŁDZIELCZY

ORGAN CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPOŁDZIELCZEGO

Część A

Rok II. Warszawa, 25 stycznia 1949 r. Nr A-2

TREŚĆ NUMERU:

Poz. 13.

ZARZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 22 grudnia 1948 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu

w sprawie zmiany nazwy „Rzemieślniczej Centrali Spółdzielczo-Państwowej Centrali Spółdzielni Cechowych".

Na podstawie art. 1 i 17 ustawy z dnia 21 maja 1948 r. o Centralach Spółdzielczo-Państwowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 200) zarządza się co następuje:

§ 1.

Nazwę „Rzemieślnicza Centrala Spółdzielczo-Państwowa Centrala Spółdzielni Cechowych" ustaloną zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 sierpnia 1948 r. wydanym w porozumieniu z Ministrem Skarbu (Monitor Polski Nr A. 71, poz. 608) zmienia się na nazwę „Centrala Rzemieślnicza Centrala Spółdzielczo-Państwowa".

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim.

MINISTER PRZEMYSŁU I HANDLU
wz (—) E. Szyr
Podsekretarz Stanu

MINISTER SKARBU
(—) K. Dąbrowski

Poz. 14.

ZARZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 22 grudnia 1948 r.

w sprawie nadania statutu Centrali Rybnej, Centrali Spółdzielczo-Państwowej.

Na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 21 maja 1948 r. o centralach spółdzielczo-państwowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 200) nadaję Centrali Rybnej, Centrali Spółdzielczo-Państwowej statut o brzmieniu jak w załączniku do niniejszego zarządzenia.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim.

MINISTER
PRZEMYSŁU I HANDLU
za (—) E. Szyr
Podsekretarz Stanu

STATUT

Centrali Rybnej, Centrali Spółdzielczo-Państwowej

I. ZASADY OGÓLNE

§ 1.

„Centrala Rybna, Centrala Spółdzielczo-Państwowa", zwana dalej w skróceniu „Centralą", utworzona zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 czerwca 1948 r., wydanym w porozumieniu z Ministrami: Skarbu i Żeglugi o przekształceniu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą „Centrala Rybna" w centralę spółdzielczo-państwową pod nazwą „Centrala Rybna, Centrala Spółdzielczo-Państwowa" (Monitor Polski Nr A-63, poz. 439) działa na podstawie ustawy z dnia 21 maja 1948 r. o Centralach Spółdzielczo-Państwowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 200) oraz niniejszego statutu.

§ 2.

Centrala posiada osobowość prawną i działa w ramach narodowego planu gospodarczego według zasad gospodarki handlowej, na podstawie planów finansowo-gospodarczych, zatwierdzonych przez Ministra Przemysłu i Handlu.

§ 3.

Siedzibą Centrali jest m. st. Warszawa, a teren działalności obejmuje obszar całego Państwa.

Czas trwania Centrali nie jest ograniczony.

§ 4.

Przedmiotem działalności Centrali jest:

a) prowadzenie i organizowanie gospodarki rybnej w myśl wytycznych Rządu,
b) koordynowanie, nadzorowanie, kierowanie i instruowanie działalności gospodarczej członków Centrali oraz zapewnienie tym członkom pomocy w zakresie prawidłowego wykonywania zadań gospodarczych, jak również czuwanie w drodze rewizji nad działalnością zrzeszonych spółdzielni.

§ 5.

W szczególności Centrala:

1) w zakresie planowania:
   a) opracowuje na podstawie wytycznych władz państwowych projekt ogólnokrajowego planu gospodarczego własnego oraz zrzeszonych członków Centrali, w odniesieniu zaś do zrzeszonych spółdzielni — po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego,
   b) ustala, w ramach państwowego planu gospodarczego, wytyczne planów pracy i budżetów członków, odnośnie spółdzielni będących członkami Centrali, w oparciu o instrukcje władz państwowych i Centralnego Związku Spółdzielczego,
   c) zatwierdza plany pracy i preliminarze budżetowe członków oraz kontroluje ich wykonanie,
   d) projektuje sieć terenową rozmieszczenia członków Centrali,
2) w zakresie produkcji i przetwórstwa:
   a) współdziała z członkami i instytucjami reprezentującymi rybołówstwo w zakresie podnoszenia ilości i jakości produkcji ryb słodkowodnych, jak również w zakresie organizowania i rozwoju produkcji i racjonalizacji połowów morskich oraz zabezpieczenia surowców,
   b) prowadzi zakłady przemysłowe z zakresu przetwórstwa rybnego, sprzętu połowowego i zakłady usługowe dla potrzeb własnych i członków (chłodnie, magazyny, transport itp.),
   c) udziela pomocy organizacyjnej i technicznej członkom przy zakładaniu i prowadzeniu zakładów przemysłowych, usługowych i innych, w szczególności projektuje typowe plany budynków i urządzeń przetwórni, chłodni, warsztatów reperacyjnych i innych obiektów oraz sprawuje nadzór nad ich wykonywaniem,
3) w zakresie działalności handlowej:
   a) prowadzi i organizuje handel hurtowy rybami i przetworami rybnymi,
   b) prowadzi i organizuje handel detaliczny w oparciu o aparat własny przedsiębiorstw państwowych, jak również o aparat członków Centrali oraz spółdzielni spożywców i spółdzielni rolniczych „Samopomoc Chłopska",
   c) prowadzi i organizuje propagandę spożycia ryb i ich przetworów,
   d) prowadzi i organizuje zaopatrzenie członków w maszyny, urządzenia, materiały techniczne i inne artykuły potrzebne dla osiągnięcia ich celów,
   e) zleca swym członkom, w miarę potrzeby, wykonywanie określonych czynności gospodarczych,
   f) wykonuje inne czynności zlecone,
4) w zakresie kierownictwa działalności gospodarczej i pomocy członkom:
   a) koordynuje, kieruje i nadzoruje działalność gospodarczą członków, jak również udziela im pomocy organizacyjnej, gospodarczej i prawnej,
   b) szkoli kadry dla członków oraz prowadzi działalność społeczno-wychowawczą i propagandową według wytycznych władz państwowych i Centralnego Związku Spółdzielczego,
   c) wpływa na należytą obsadę stanowisk w zrzeszonych spółdzielniach, zawiesza, w ramach obowiązujących przepisów, w czynnościach członków zarządu spółdzielni oraz występuje z wnioskami do Centralnego Związku Spółdzielczego o rozwiązanie spółdzielni,
   d) opracowuje wzorcowe statuty, regulaminy i instrukcje, ustala jednolite normy działalności gospodarczej członków oraz prowadzi branżową działalność wydawniczą,
   e) współpracuje z instytucjami naukowo-badawczymi w zakresie swej działalności,
5) w zakresie rewizji:
   a) wydaje oświadczenia o celowości założenia spółdzielni, wymienionych w § 8 statutu oraz zatwierdza zmiany statutowe tych spółdzielni w ramach zatwierdzonych przez Centralny Związek Spółdzielczy statutów wzorcowych,

b) przeprowadza rewizje zrzeszonych spółdzielni przez uprawnionych do tego rewidentów, zgodnie z obowiązującymi przepisami i instrukcjami Centralnego Związku Spółdzielczego oraz czuwa nad usunięciem stwierdzonych błędów i usterek w działalności spółdzielni.

§ 6.

Nadzór nad działalnością gospodarczą Centrali sprawuje Minister Przemysłu i Handlu.

§ 7.

Centrala jest członkiem Centralnego Związku Spółdzielczego.

Stosunek Centrali do Centralnego Związku Spółdzielczego określają obowiązujące przepisy.

II. CZŁONKOWIE

§ 8.

Członkami Centrali są:

a) wszystkie spółdzielnie rybackie — morskie i słodkowodne, oraz inne, których działalność mieści się w zakresie działania Centrali,
b) inne osoby prawne, określone zarządzeniami Ministra Przemysłu i Handlu, których działalność mieści się w zakresie działania Centrali.

§ 9.

Członkostwo Centrali nabywają na podstawie złożonych deklaracji przystąpienia:

a) spółdzielnie (§ 8 lit. a) — z chwilą uzyskania oświadczenia o celowości,
b) inne osoby prawne (§ 8 lit. b) — z chwilą określoną w uchwale władz Centrali.

§ 10.

1) Członkowie mają prawo:
   a) brać udział przez swych przedstawicieli lub delegatów w Walnych Zgromadzeniach członków Centrali,
   b) korzystać z pomocy, usług i urządzeń Centrali w granicach, ustalonych przez Centralę.
2) Spółdzielnie-członkowie Centrali mają prawo uczestniczyć w podziale czystego zysku Centrali w ramach i w granicach określonych przez Ministra Przemysłu i Handlu, zgodnie z art. 15 Ustawy z dnia 21 maja 1948 r. o Centralach Spółdzielczo-Państwowych (Dz.U.R.P. Nr 30, poz. 200).
3) Członkowie mają obowiązek współdziałać z Centralą w realizowaniu jej przedmiotu działania, a w szczególności:
   a) stosować się w swej działalności do przepisów statutu, regulaminów, uchwał i poleceń Centrali,
   b) prowadzić swą działalność w ramach obowiązujących planów gospodarczych oraz stawiać, po zaspokojeniu potrzeb lokalnych przewidzianych w planie zatwierdzonym przez Centralę, do dyspozycji Centrali całość nadwyżek skupu i produkcji,
   c) poddawać się rewizji organów Centrali, wypełniać ich wskazania i zalecenia oraz przedstawiać do zatwierdzenia preliminarze budżetowe i plany finansowo-gospodarcze, jak również poddawać się w swej działalności gospodarczej nadzorowi, kontroli i kierownictwu Centrali,
   d) przedstawiać do zatwierdzenia Centrali uchwalone zmiany statutu przed zgłoszeniem ich do rejestru,
   e) zawiadamiać o terminach i porządku obrad Walnych Zgromadzeń oraz nadsyłać w ustalonych terminach wymagane przez Centralę sprawozdania, odpisy protokółów Walnych Zgromadzeń i dane o składzie osobowym władz,
   f) wpłacać w określonych terminach i w określony sposób ustalone przez Centralę świadczenia.

§ 11.

Spółdzielnia lub inna osoba prawna przestaje być członkiem Centrali wskutek: utraty warunków, przewidzianym w § 8 statutu lub wykreślenia z rejestru w drodze rozwiązania i likwidacji spółdzielni albo osoby prawnej.

III. ORGANY CENTRALI

§ 12

Organami Centrali są:

a) Walne Zgromadzenie,
b) Rada Nadzorcza,
c) Zarząd.

A. Walne Zgromadzenie.

§ 13.

W Walnym Zgromadzeniu biorą udział członkowie przez swych przedstawicieli lub delegatów. Każdy członek ma prawo do jednego głosu.

W Walnym Zgromadzeniu mogą brać udział z głosem doradczym:

1) Przedstawiciel Ministra Żeglugi,
2) " Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych,
3) " Ministra Leśnictwa,
4) " Centralnego Związku Spółdzielczego,
5) " Związku Samopomocy Chłopskiej,
6) " Komisji Centralnej Związków Zawodowych,
7) " Związku Zawodowego Pracowników Spółdzielczych,
8) " Ligi Kobiet,
9) Przedstawiciele władz, organizacji i instytucji, określonych przez Ministra Przemysłu i Handlu, po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego,
10) Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu Centrali.

§ 14.

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należy:

1) wybór i odwoływanie ³/₄ członków Rady Nadzorczej,
2) uchwalanie regulaminu Walnego Zgromadzenia,
3) opiniowanie regulaminu Rady Nadzorczej,

4) zatwierdzanie planu pracy i sprawozdań Zarządu oraz Rady Nadzorczej w sprawach działalności rewizyjnej, organizacyjnej, szkoleniowej i propagandowej Centrali oraz przedkładanie w tym przedmiocie wniosków Centralnemu Związkowi Spółdzielczemu,
5) przedstawianie wniosków Ministrowi Przemysłu i Handlu w sprawach działalności gospodarczej Centrali.

§ 15.

Walne Zgromadzenie zwoływane jest przez Zarząd, zwyczajne raz na rok, najpóźniej w pół roku po zakończeniu roku obrachunkowego, nadzwyczajne — w miarę potrzeby według uznania Zarządu, lub na żądanie Ministra Przemysłu i Handlu, Centralnego Związku Spółdzielczego lub Rady Nadzorczej.

§ 16.

O terminie, miejscu i porządku obrad Walnego Zgromadzenia — Zarząd zawiadamia członków, Ministerstwo Przemysłu i Handlu oraz władze i instytucje wymienione w § 13 statutu listami poleconymi, co najmniej na 14 dni przed terminem Zgromadzenia.

§ 17.

Uchwały na Walnym Zgromadzeniu zapadają zwykłą większością głosów obecnych członków.

§ 18.

Przewodniczący Rady Nadzorczej lub jego zastępca zagaja Walne Zgromadzenie i zarządza wybór przewodniczącego. Przewodniczący Walnego Zgromadzenia powołuje sekretarza.

§ 19.

Z obrad Walnego Zgromadzenia winien być spisany protokół, który podpisuje przewodniczący i sekretarz Zgromadzenia. Odpis protokółu otrzymuje Minister Przemysłu i Handlu oraz Centralny Związek Spółdzielczy.

B. Rada Nadzorcza.

§ 20.

Rada Nadzorcza składa się z 20 członków i 4-ch zastępców.

$^3/_4$ liczby członków i 3-ch zastępców wybiera Walne Zgromadzenie na okres jednego roku, a $^1/_4$ część Rady Nadzorczej i 1-go zastępcę powołuje Minister Przemysłu i Handlu. Z 15-tu członków i 3-ch zastępców wybieranych przez Walne Zgromadzenie, 5-ciu członków i 1-go zastępcę Zgromadzenie wybiera spośród kandydatów, przedstawionych przez członków Centrali, nie będących spółdzielniami.

Pracownik Centrali nie może być członkiem Rady.

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Minister Przemysłu i Handlu.

§ 21.

Do kompetencji Rady Nadzorczej należy:
1) Wybór przewodniczącego Rady i jego zastępcy,
2) wybór członków Zarządu,
3) zawieszanie i odwoływanie, za zgodą albo na zlecenie Ministra Przemysłu i Handlu lub Centralnego Związku Spółdzielczego, członków Zarządu przez nich zatwierdzonych,
4) delegowanie przedstawicieli na Krajowy Kongres Spółdzielczy i do Naczelnej Rady Spółdzielczej,
5) nadzór nad działalnością rewizyjną, organizacyjną, szkoleniową i propagandową Zarządu,
6) opiniowanie sprawozdań zarządu, bilansów oraz rachunku strat i zysków,
7) przedkładanie Zarządowi opinii w sprawach działalności gospodarczej Centrali oraz odwoływanie się do Ministra Przemysłu i Handlu od niezgodnych z opinią Rady uchwał Zarządu,
8) opiniowanie planu działalności i budżetu,
9) wykonywanie innych czynności zleconych przez Ministra Przemysłu i Handlu związanych z działalnością Centrali.

§ 22.

1) Wybór członków Zarządu podlega zatwierdzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z wyjątkiem członka pełniącego funkcję kierownika Wydziału Rewizyjno-Instrukcyjnego, którego wybór zatwierdza Centralny Związek Spółdzielczy.
2) W razie niezatwierdzenia przez Ministra Przemysłu i Handlu wyboru członków Zarządu, należy dokonać ponownego wyboru. W przypadku powtórnego niezatwierdzenia, Rada Nadzorcza winna dokonać wyboru spośród kandydatów wskazanych przez Ministra Przemysłu i Handlu.
3) Przepis ustępu poprzedniego stosuje się odpowiednio w razie niezatwierdzenia przez Centralny Związek Spółdzielczy członka Zarządu, pełniącego funkcje rewizyjne.
4) Umowy o pracę z członkami Zarządu zawiera Przewodniczący Rady Nadzorczej.

§ 23.

Do ważności uchwał Rady Nadzorczej wymagana jest obecność przynajmniej połowy członków Rady, w tym przewodniczącego lub jego zastępcy. Uchwały Rady Nadzorczej zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 24.

Posiedzenia Rady Nadzorczej zwołuje przewodniczący Rady lub w razie jego nieobecności zastępca w terminach i w sposób ustalony regulaminem, uchwalonym przez Radę, a zatwierdzonym przez Ministra Przemysłu i Handlu, po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego.

§ 25.

W posiedzeniach Rady Nadzorczej mogą brać udział z głosem doradczym przedstawiciele Ministra Żeglugi, Centralnego Związku Spółdzielczego oraz Komisji Centralnej Związków Zawodowych.

C. Zarząd.

§ 26.

Organem zarządzającym i reprezentującym Centralę jest Zarząd, składający się z 5 członków.

Na czele Zarządu stoi Naczelny Dyrektor, który reprezentuje Zarząd i kieruje jego działalnością.

Naczelnego Dyrektora wyznacza spośród członków Zarządu Minister Przemysłu i Handlu.

§ 27.

Do zaciągania zobowiązań w imieniu Centrali wymagane jest współdziałanie:
a) dwóch członków Zarządu, albo
b) jednego członka Zarządu łącznie z pełnomocnikiem w granicach jego pełnomocnictwa.

Regulamin Zarządu określi szczegółowe przypadki, które wymagają uchwały Zarządu, oraz czynności wymagające współdziałania członka Zarządu, któremu zlecono kierownictwo finansowe Centrali.

§ 28.

Posiedzenia Zarządu odbywają się przynajmniej raz na miesiąc. Posiedzenia zwołuje Naczelny Dyrektor lub w razie jego nieobecności zastępca. Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów. Do ważności uchwał Zarządu potrzeba obecności co najmniej połowy członków, w tym Naczelnego Dyrektora lub jego zastępcy. W razie równości głosów decyduje głos Naczelnego Dyrektora. W posiedzeniach Zarządu może brać udział z głosem doradczym przewodniczący Rady Nadzorczej lub jego zastępca oraz przedstawiciel Centralnego Związku Spółdzielczego.

§ 29.

Niezależnie od ograniczeń, przewidzianych w ustawie z dnia 21 maja 1948 r. o centralach spółdzielczo-państwowych i niniejszym statucie, zatwierdzenia Ministra Przemysłu i Handlu wymagają w szczególności sprawy dotyczące regulaminu Zarządu i Rady Nadzorczej oraz struktury gospodarczej i organizacji wewnętrznej Centrali.

§ 30.

Jeżeli spółdzielnia, będąca członkiem Centrali, nie przestrzega przepisów ustawy, statutu, uchwał Centrali, obowiązujących planów gospodarczych — Zarząd Centrali może albo zawiesić w czynnościach członków zarządu spółdzielni w trybie przewidzianym przez ustawę, albo też zażądać zwolnienia pracowników odpowiedzialnych za te przewinienia.

§ 31.

Zarząd Centrali może uzależnić wykonywanie przez pracowników zrzeszonej spółdzielni funkcji szczególnie odpowiedzialnych od nadania tym pracownikom odpowiednich uprawnień.

Rodzaj pracowników podlegających temu przepisowi oraz sposób nadawania uprawnień ustali Zarząd Centrali w specjalnym regulaminie, zatwierdzonym przez Ministra Przemysłu i Handlu po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego.

IV. ORGANY DORADCZE.

§ 32.

Za zgodą Ministra Przemysłu i Handlu, powziętą po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego, Centrala może powoływać centralne i terenowe organy doradcze oraz ustalić ich zakres i sposób działania, jak również sposób ich powoływania.

V. FUNDUSZ I RACHUNKOWOŚĆ CENTRALI

§ 33.

Kapitał zakładowy Centrali Spółdzielczo-Państwowej składa się z wkładów pieniężnych, majątku ruchomego i nieruchomego, wpłaconych lub wniesionych przez Skarb Państwa.

Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu ustali wysokość wkładu pieniężnego i oznaczy majątek ruchomy i nieruchomy wniesiony przez Skarb Państwa.

§ 34.

1) Centrala ma zarząd i użytkowanie majątku nieruchomego, oddanego jej protokólarnie przez Skarb Państwa.
2) Majątek ruchomy Skarbu Państwa, znajdujący się w zarządzie i użytkowaniu Centrali, wykazuje się w bilansie Centrali tak, jak gdyby stanowił jej własność.
3) Centrala może we własnym imieniu nabywać i zbywać majątek ruchomy oraz w ramach planu gospodarczego i finansowego majątek nieruchomy, tudzież zaciągać zobowiązania.

Sprzedaż majątku nieruchomego własnego wymaga zgody Ministra Przemysłu i Handlu.

§ 35.

Centrala prowadzi rachunkowość zgodnie z wymogami obowiązującymi dla przedsiębiorstw państwowych. Bilans i rachunek strat i zysków, po zaopiniowaniu przez Radę Nadzorczą, zatwierdza Minister Przemysłu i Handlu. Rokiem obrachunkowym Centrali jest rok kalendarzowy.

§ 36.

Minister Przemysłu i Handlu, w porozumieniu z Ministrem Skarbu i po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego, wydziela z czystego zysku Centrali odpowiednią część zysku powstałego z obrotu ze spółdzielniami, która ulega podziałowi w stosunku do dokonanego obrotu z Centralą, między spółdzielnie będące członkami Centrali.

VI. PRZEPISY KOŃCOWE.

§ 37.

Wymagane przez ustawę i statut ogłoszenia Centrali będą zamieszczane w Monitorze Polskim oraz w organie wskazanym przez Centralny Związek Spółdzielczy.

§ 38.

Likwidacja Centrali następuje na podstawie zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu, wydanego po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego. W zarządzeniu tym Minister Przemysłu i Handlu wyznaczy likwidatorów oraz władze, instytucje lub osoby, sprawujące nadzór nad likwidacją. Likwidacja zmierza do zakończenia interesów i działalności Centrali oraz zabezpieczenia interesów Skarbu Państwa. Plan i sposób likwidacji na wniosek likwidatorów i po zaopiniowaniu przez organy nadzorujące, zatwierdza Minister Przemysłu i Handlu. Majątek Centrali, po zaspokojeniu wszystkich wierzycieli i zakończeniu interesów i działalności, podlega prze-

kazaniu Skarbowi Państwa lub władzom, instytucjom albo przedsiębiorstwom wskazanym przez Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu, po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego.

§ 39.

Zmiana statutu Centrali następuje na skutek zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu, po zasięgnięciu opinii Centralnego Związku Spółdzielczego. Zmiana ulega wpisaniu do rejestru i ogłoszeniu w Monitorze Polskim i czasopiśmie, przewidzianym dla ogłoszeń spółdzielni.

§ 40.

Centrala przestaje być członkiem Centralnego Związku Spółdzielczego z chwilą wykreślenia z rejestru Spółdzielni.

VII. PRZEPISY PRZEJŚCIOWE.

§ 41.

Skład pierwszej Rady Nadzorczej Centrali wyznaczy w 3/4 Naczelna Rada Spółdzielcza, a w 1/4 Minister Przemysłu i Handlu.

Kadencja pierwszej Rady Nadzorczej trwa do czasu powołania Rady Nadzorczej w trybie § 20 statutu, nie dłużej jednak niż 2 lata. Pierwsza Rada Nadzorcza wybiera Zarząd, zgodnie z przepisami statutu. Zarząd powinien przed upływem kadencji pierwszej Rady Nadzorczej zwołać Walne Zgromadzenie, zgodnie z przepisami niniejszego statutu. Istniejące w dniu 1 lipca 1948 r. spółdzielnie, wymienione w § 8 statutu, stają się członkami Centrali z dniem 1 lipca 1948 r.

Poz. 15.

ZARZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 30 grudnia 1948 r.

o utworzeniu państwowo-spółdzielczego przedsiębiorstwa pod nazwą „Polskie Zakłady Zbożowe".

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 21 maja 1948 r. o przedsiębiorstwach państwowo-spółdzielczych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 201) zarządza się co następuje:

§ 1.

Tworzy się przedsiębiorstwo państwowo-spółdzielcze pod nazwą „Polskie Zakłady Zbożowe — przedsiębiorstwo państwowo-spółdzielcze", prowadzone w ramach narodowych planów gospodarczych według zasad gospodarki handlowej i postanowień niniejszego zarządzenia, zwane dalej w skrócie „Pezet".

§ 2.

„Pezet" ma siedzibę w Warszawie.

§ 3.

Przedmiotem działalności „Pezet" jest:

a) handel zbożem i przetworami zbożowymi,
b) magazynowanie zbóż i państwowej rezerwy zbożowej,
c) przetwórstwo zbóż,
d) zaopatrzenie rynku krajowego w zboża i przetwory zbożowe,
e) eksport i import zboża, przetworów zbożowych i ziemniaków,
f) wykonywanie innych zadań zleconych przez Ministra Przemysłu i Handlu w zakresie obrotu zbożem i przetworami zbożowymi.

§ 4.

Zwierzchni nadzór nad „Pezet" sprawuje Minister Przemysłu i Handlu.

§ 5.

Przy „Pezet" powołana będzie Rada Nadzoru Społecznego, której zakres działania, sposób powoływania i odwoływania jej członków, organizację i sposób wykonywania powierzonych czynności określi rozporządzenie Rady Ministrów.

§ 6.

Organem zarządzającym „Pezet" jest Dyrekcja, powoływana i zwalniana przez Ministra Przemysłu i Handlu i składająca się z Dyrektora Naczelnego, reprezentującego Dyrekcję samodzielnie oraz z podległych Dyrektorowi Naczelnemu czterech Dyrektorów.

§ 7.

Do ważności zobowiązań zaciąganych przez „Pezet" wymagane jest współdziałanie zgodnie z uprawnieniami przewidzianymi w statucie:

a) dwóch członków Dyrekcji łącznie, albo
b) jednego członka Dyrekcji łącznie z pełnomocnikiem handlowym w granicach jego pełnomocnictwa, albo
c) dwóch pełnomocników handlowych łącznie w granicach ich pełnomocnictw.

§ 8.

Przy „Pezet" powołuje się Radę Gospodarczą, składającą się z przewodniczącego, dziesięciu członków i trzech zastępców.

§ 9.

Przekazaniu na rzecz „Pezet" ulega majątek Skarbu Państwa, oznaczony przez Ministra Przemysłu i Handlu, oraz majątek Wydziału Zbożowo-Młynarskiego „Społem" Związku Gospodarczego Spółdzielni R. P., określony zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu, wydanym w trybie art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 21 maja 1948 r. o przedsiębiorstwach państwowo-spółdzielczych (Dz. U. R. P. Nr. 30 poz. 201). Minister Przemysłu i Handlu zarządzi protokólarne

przekazanie „Pezet" majątku nieruchomego Skarbu Państwa w zarząd i użytkowanie, a ruchomego na własność.

§ 10.

Szczegółowe zasady organizacji i zakres działania „Pezet", skład Dyrekcji oraz jej uprawnienia, szczegółową organizację, sposób i tryb podejmowania uchwał Rady Gospodarczej ustali statut.

§ 11.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim.

MINISTER PRZEMYSŁU I HANDLU
za (—) E. Szyr
Podsekretarz Stanu

Poz. 16.

PISMO OKÓLNE

Ministerstwa Przemysłu i Handlu — Departament Planowania i Polityki Handlowej

z dnia 15 grudnia 1948 r.

w sprawie przyspieszenia obrotu wagonów.

Ministerstwo Komunikacji Dep. Handlowo-Taryfowy w piśmie swym Nr. III. 4-65/265/48 uskarża się na brak należytego zainteresowania ze strony odbiorców i nadawców przesyłek wagonowych przedsiębiorstw państwowych i spółdzielczych, co w konsekwencji utrudnia kolei właściwe rozwiązanie zadań przewozowych, podyktowanych potrzebami gospodarczymi Państwa.

Departament Planowania i Polityki Handlowej zwraca się z apelem do Ob. Ob. Dyrektorów przedsiębiorstw handlowych państwowych państwowo-spółdzielczych i spółdzielczo-państwowych, by sprawą sprawnego i terminowego załadowania i rozładowania wagonów zainteresowali się osobiście i przez wydanie energicznych zarządzeń, włącznie do wyciągania jak najdalej idących konsekwencji służbowych, w stosunku do winnych, okazali skuteczną pomoc kolei w walce o szybki obrót wagonów.

Podstawą usprawnienia obrotu wagonami winno być przede wszystkim nawiązanie bezpośredniego kontaktu z odnośnymi władzami kolejowymi dyrekcji okręgowych P.K.P. oraz właściwymi władzami kolejowymi stacyjnymi, dla opracowania wiążących wytycznych, dostosowanych do warunków miejscowych przy nadawaniu i odbiorze przesyłek wagonowych.

Personel, któremu powierzono załatwianie spraw związanych z nadawaniem i odbiorem przesyłek wagonowych, winien stać na wysokości zadania, przy czym wyklucza się wyznaczanie tymczasowe do tych zadań pracowników nieodpowiedzialnych.

Dep. Planowania i Polityki Handlowej zaznacza, że o przejawach notorycznego przetrzymywania wagonów przez nadawców i odbiorców będzie każdorazowo przez Min. Komunikacji zawiadamiany.

V—DYREKTOR DEPARTAMENTU
(—) Zbigniew Rachwald

Poz. 17.

UMOWA O WSPÓŁZAWODNICTWO

między spółdzielczością Rzeczypospolitej Polskiej, a spółdzielczością Republiki Czechosłowackiej.

zatwierdzona przez Zarząd C. Z. S. na posiedzeniu w dniu 21 stycznia 1949 r.

Umowa o współzawodnictwo między spółdzielczością Republiki Czechosłowackiej reprezentowaną przez Naczelną Radę Spółdzielczą w Pradze w osobach:

1. Dr Pavel Kunc, 2. František Počicky, 3. Dr Otakar Kraus,

a spółdzielczością Rzeczypospolitej Polskiej reprezentowaną przez Centralny Związek Spółdzielczy w Warszawie w osobach:

1. Mgr Ludwik Pawłowski, 2. Franciszek Kusto 3. Mgr Wilhelm Jampel,

zawarta w celu:

1. osiągnięcia najszybszych, najlepszych i jakościowo najwyższych wyników działalności przy wykonaniu planu gospodarczego na rok 1949,
2. maksymalnego zmobilizowania i zaktywizowania całego ruchu spółdzielczego do współdziałania z aparatem państwowym, w celu wykonania zadań postawionych przez Państwo Demokracji Ludowej,
3. systematycznego tworzenia podstaw dla możliwości szybkiej przebudowy ustroju i przejścia do wyższej formy gospodarki, do socjalizmu,
4. zacieśnienia więzów przyjaźni i braterstwa łączących narody obu krajów słowiańskich, oraz braterskiej wymiany doświadczeń i osiągnięć organizacji spółdzielczych obu krajów,

Dla osiągnięcia tego celu wspomniani na wstępie upełnomocnieni przedstawiciele ruchu spółdzielczego obydwu krajów ustalili następujące zasady współzawodnictwa:

a) organizacje spółdzielcze obydwu państw przystępują do współzawodnictwa z dniem 1 stycznia 1949 r.,
b) zadaniem współzawodnictwa jest wykonanie i przekroczenie zaplanowanych zamierzeń gospodarczych i osiągnięcie poważnych oszczędności; zadania zaplanowane powinny wykazywać znaczną progresję w stosunku do planów i osiągnięć roku 1948,
c) dla kontrolowania umowy o współzawodnictwo przedstawiciele spółdzielczości obydwu państw tworzą Komisję mieszaną, składającą się

z 5-ciu przedstawicieli każdej ze stron; zadaniem Komisji jest nadzór nad przebiegiem współzawodnictwa i ustalenie jego wyników; dla wykonania tych zadań Komisja lub jej przedstawiciele odwiedzają współzawodniczące organizacje, zestawiają wyniki współzawodnictwa i informują o nich strony; Komisja otrzymuje periodyczne sprawozdania statystyczne miesięczne i kwartalne,

d) współzawodnictwo trwa cały rok i kończy się 31 grudnia 1949 r.; umowa o współzawodnictwo może być kontynuowana i w dalszych latach na wniosek Komisji i za zgodą naczelnych organzacji spółdzielczości obu krajów,

e) wyniki współzawodnictwa w zakresie każdego zadania objętego umową będą obliczone według stanu na dzień 31 grudnia 1949 r., w punktach wedle następpujących zasad:

1. za terminowe wykonanie każdego przyjętego zobowiązania .	100 punkt.
2. za każdy jeden procent niewykonania zadania odlicza się .	1 punkt
3. za każdy procent przekroczenia zadania dolicza się . . .	1 punkt
4. za przedterminowe wykonanie wszystkich przyjętych zadań (25) za każdy tydzień dolicza się do ogólnej sumy punktów .	10 punkt.

f) zwycięzcą współzawodnictwa będzie strona, która uzyska największą ilość punktów; dla zwycięzcy współzawodnictwa ufundowana będzie nagroda,

g) ustala się następujący system nagrodzenia strony zwycięskiej:
   1. zwycięzca otrzymuje sztandar przechodni ufundowany przez obie strony,
   2. zespoły przodownicze bądź przodownicy każdej ze stron będą wyróżnieni według zasad przyjętych w każdym kraju,

h) każda ze stron zaprosi przodowników pracy drugiej strony dla zapoznania jej z dorobkiem ruchu spółdzielczego swego kraju,

i) współzawodnictwo odbywa się na podstawie zobowiązań przyjętych przez organizacje spółdzielcze Polski i Czechosłowacji, które to zobowiązania stanowią aneks do niniejszej umowy.

Kraków, dnia 5 stycznia 1949 roku.

W IMIENIU CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO W WARSZAWIE

(—) mgr Ludwik Pawłowski
(—) Franciszek Kusto

W IMIENIU NACZELNEJ RADY SPÓŁDZIELCZEJ W PRADZE

(—) mgr Wilhelm Jampel
(—) dr Pavel Kunc
(—) František Počicky
(—) dr Otakar Kraus

ZAŁĄCZNIK

do umowy o współzawodnictwo między spółdzielczością Republiki Czechosłowackiej a spółdzielczością Rzeczypospolitej Polskiej.

Zobowiązania spółdzielczości Polski

Spółdzielnie, oraz centrale spółdzielni i spółdzielczo-państwowe zrzeszone w Centralnym Związku Spółdzielczym zobowiązują się wykonać w roku 1949 następujące zadania:

a) w dziedzinie skupu:

1. plan skupu mleka wykonać w roku 1949 w ilości 1.100 mil. litrów, co stanowi przekroczenie faktycznego wykonania skupu mleka w roku 1948 o 46%,
2. wykonać plan skupu jaj w roku 1949 w ilości 715 mil. sztuk, co stanowi przekroczenie faktycznego wykonania skupu jaj w roku 1948 o 100%,
3. wykonać plan skupu drobiu w roku 1949 w ilości 1.049 tys. sztuk, co stanowi przekroczenie faktycznego wykonania skupu drobiu w roku 1948 o 10%,
4. wykonać plan skupu zbóż chlebowych i pastewnych w 1949 r. w ilości 2.045 tys. ton, co stanowi przekroczenie faktycznego wykonania skupu zbóż w roku 1948 o 100%,
5. wykonać plan skupu kartofli konsumcyjnych w roku 1949 w ilości 700 tys. ton, co stanowi przekroczenie faktycznego wykonania planu skupu kartofli w roku 1948 o 55%,
6. wykonać plan skupu włókna, lnu i konopi w roku 1949 w ilości 6 tys. ton, co stanowi przekroczenie faktycznego wykonania planu skupu włóknistych w roku 1948 o 100%,
7. wykonać plan skupu mięsa w roku 1949 w ilości 178 tys. ton, co stanowi przekroczenie faktycznego wykonania skupu mięsa w roku 1948 o 35,5%;

b) w dziedzinie zaopatrzenia ludności:

8. sprzedać w detalu przez aparat sklepowy spółdzielczości miejskiej w 1949 r. towarów na sumę zł. 220 miliardów, co stanowi wzrost o ca 70% w stosunku do roku 1948,
9. sprzedać w detalu przez aparat sklepowy spółdzielni gminnych konsumentom wiejskim towarów przemysłowych i rolnych na sumę zł. 136 miliardów, co stanowi wzrost o ca 55% w stosunku do roku 1948,
10. wyprodukować i sprzedać w roku 1949 320 tys. ton pieczywa, co stanowi wzrost w stosunku do roku 1948 o ca 40%,
11. wyprodukować i sprzedać w 1949 r. 9 tys. ton makaronu, co stanowi wzrost o ca 80% w stosunku do roku 1948,
12. zaopatrzyć ludność miejską w roku 1949 w mleko konsumcyjne w ilości 318 mil. litrów, co stanowi wzrost w stosunku do roku 1948 o 50%,
13. powiększyć sieć sklepów spółdzielczych w mieście o 2.500 sklepów w roku 1949,
14. powiększyć sieć sklepów spółdzielczych na wsi o 4.500 sklepów w roku 1949;

c) w dziedzinie społeczno-wychowawczej:

15. zwiększyć ilość członków w spółdzielniach miejskich do 1.475 tys. członków,
16. zwiększyć ilość członków w spółdzielniach wiejskich do 3 mil. członków,
17. przeszkolić na kursach 700 kierowników spółdzielni wiejskich,
18. przeszkolić 2.500 księgowych dla spółdzielni gminnych,
19. przeszkolić 10.000 kierowników dla sklepów spółdzielni gminnych,
20. przeszkolić 4.800 pracowników miejskich spółdzielni spożywców.

21. przeszkolić 4.000 zbieraczy mleka i jaj oraz 420 świetlaczy jaj,
22. przeszkolić 100 maślarzy i 150 kazeiniarzy, 500 brakarzy pierza i 300 laborantów,
23. przeszkolić 1.550 traktorzystów dla stacji obsługi maszyn,
24. zorganizować 7.200 komitetów członkowskich w miastach,
25. przeszkolić 2.000 pracowników spółdzielni gminnych do skupu żywca.

Kraków, dnia 5 stycznia 1949 r.

W IMIENIU
CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO
W WARSZAWIE

(—) mgr *Ludwik Pawłowski*
(—) *Franciszek Kusto*
(—) *mgr Wilhelm Jampel*

Zobowiązania spółdzielczości Czechosłowacji

Spółdzielnie zrzeszone w Naczelnej Radzie Spółdzielczej w Pradze zobowiązują się wykonać w ciągu roku 1949 następujące zadania:

a) w dziedzinie skupu:

rolnicze spółdzielnie magazynowe i mleczarnie spółdzielcze zobowiązują się:

1.	wykupić zbóż	1 520 000	ton
2.	„ roślin strączkowych	26.000	„
3.	„ nasion oleistych	41.000	„
4.	„ ziemniaków	1.200.000	„
5.	„ zwierząt rzeźnych	557.000	„ żywca
6.	„ jajek (tylko w Czechach i na Morawach)	540 mil.	szt.
7.	„ mleka	1.500 mil.	litr.

8. za pomocą odpowiedniej reorganizacji skupu zwiększyć produktywność pracy o 4%, a dzięki temu zniżyć koszty handlowe o 1%;

b) w dziedzinie zaopatrzenia ludności:

spółdzielnie spożywców zobowiązują się:
9. zwiększyć ilość członków na 1.740.000 osób
10. zwiększyć ilość osób zaopatrywanych: w Czechach, na Morawach i Śląsku na 50% obywateli, w Słowacji na 40% obywateli,
11. zwiększyć sumę sprzedaży na . . . . 14.700.000.000 Kcs.
12. zwiększyć ilość sklepów tak, ażeby ilość ich z końcem roku wyniosła 10.000
13. zwiększyć przeciętną wydajność jednego pracownika spółdzielni (bez pracowników zatrudnionych w wytwórczości) tak, aby osiągnęła ona przeciętną miesięczną . 38.000 Kcs.

c) w dziedzinie społeczno-wychowawczej:

rolnicze spółdzielnie magazynowe i mleczarnie spółdzielcze zobowiązują się:
14. urządzić kursy (1 — 3 tyg.) dla 6.000 pracowników,
15. urządzić jednotygodniowe kursy dla 2.000 członków zarządów i rad nadzorczych spółdzielni,
16. urządzić 3-dniowe kursy dla conajmniej 15.000 mężów zaufania spółdzielni,
17. urządzić 15.000 zebrań członkowskich, ze szczególnym zwróceniem uwagi na szkolenie polityczno-wychowawcze;

spółdzielnie spożywców zobowiązują się:
18. urządzić 1 — 4 tyg. kursy dla 6.000 pracowników,
19. urządzić 1 tyg. kursy dla 1.000 członków władz spółdzielni,
20. urządzić 3-dniowe szkolenie dla 20.000 członków komitetów sklepowych,
21. urządzić 15.000 zebrań członkowskich ze szczególnym zwróceniem uwagi na szkolenie polityczno-wychowawcze;

d) w dziedzinie usług i innych prac:

spółdzielnie „Wyzwolone Gospodarstwa Domowe" zobowiązują się:
22. zwiększyć swoją wydajność tak, aby w pralniach w ciągu 1949 r. wyprać bielizny 6.435.000 kg.,
23. urządzić w większych miastach przemysłowych 10 ośrodków usług domowych,

brygady pracownicze:

dla dobra Republiki zobowiązują się odpracować w dobrowolnych brygadach:
24. pracownicy, członkowie władz i zwyczajni członkowie spółdzielni spożywców 2.000.000 godz.,
25. pracownicy, członkowie władz i zwyczajni członkowie spółdzielni rolniczych, magazynowych i mleczarni spółdzielczych 1.000.000 godz.

Kraków, dnia 5 stycznia 1949 roku.

W IMIENIU
NACZELNEJ RADY SPÓŁDZIELCZEJ
W PRADZE

(—) dr *Pavel Kunc*
(—) *František Počicky*
(—) dr *Otakar Kraus*

KOMUNIKATY BIURA PRAWNEGO CENTRALNEGO ZWIĄZKU SPÓŁDZIELCZEGO

Poz. 18.

Komunikat Biura Prawnego C. Z. S. w sprawach podatku obrotowego i dochodowego.

Nowe stawki podatku obrotowego.

Dekretem z dnia 25 października 1948 r. o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 413) wprowadzone zostały nowe stawki podatkowe, obowiązujące od 1 stycznia 1949 r.

Brak rozporządzenia wykonawczego wstrzymało opracowanie instrukcji o podatku obrotowym.

Celem umożliwienia prawidłowego obliczenia zaliczek na podatek obrotowy Biuro Prawne podaje niżej wyciąg z najważniejszych artykułów dekretu o podatku obrotowym.

Art. 4. Wolne od podatku obrotowego są:
1. Świadczenia stołówek pracowniczych prowadzonych przez zakłady pracy, zrzeszenia pracownicze, działające na podstawie prawa o sto-

warzyszeniach oraz związki zawodowe, jak również świadczenia stołówek pracowniczych, posiadających samodzielną formę organizacyjną — a użytkowanych wyłącznie przez pracowników zakładów pracy, członków stowarzyszeń lub związków oraz ich rodziny;

2. świadczenia pracowniczych kas ubezpieczeń oraz prowadzonych przez zrzeszenia pracownicze, wolno- zawodowe i związki zawodowe kas pomocy członkom tych zrzeszeń lub związków (emerytalnych, pożyczkowo - oszczędnościowych, pogrzebowych itp.);

3. świadczenia spółdzielni, wykonujących wyłącznie przez swych członków świadczenia zwolnione od podatku w myśl pkt.5) i 39);

Uwaga: punkt 5) mówi o nauczaniu w zakładach naukowych oraz pracy zawodowej nauczycieli i wychowawców młodzieży;
punkt 39) mówi o czynnościach polegających przeważnie na pracy fizycznej, której celem nie jest wytwarzanie lub przerób i które też nie są rzemiosłem w rozumieniu prawa przemysłowego;

4. świadczenia spółdzielni, należących do Centralnego Związku Spółdzielczego, działających wyłącznie wśród swych członków rolników, polegające na sprzedaży dostarczonych przez członków nie przerobionych przez spółdzielnię sposobem przemysłowym wytworów gospodarstw rolnych, stanowiących własność lub dzierżawionych przez tych członków;

5. świadczenia wykonywane przez członków spółdzielni-rzemieślników, chałupników, oraz osoby trudniące się przemysłem ludowym lub domowym na rachunek spółdzielni rzemieślniczych, określonych w art. 7. pkt. 2), lit. c);

6. świadczenia rolniczych spółdzielni produkcyjnych na warunkach, które określi rozporządzenie Ministra Skarbu;

7. świadczenia spółdzielni parcelacyjno-osadniczych na warunkach, które określi rozporządzenie Ministra Skarbu;

8. świadczenia ośrodków maszynowych na warunkach, które określi rozporządzenie Ministra Skarbu;

9. świadczenia spółdzielni kredytowych w rozumieniu dekretu z dnia 25 października 1948 r. o reformie bankowej (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 412), należących do Centralnego Związku Spółdzielczego;

10. sprzedaż eksportowa, dokonywana na rachunek własny, pod warunkiem udowodnienia osiągniętych z niej obrotów prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi i przepisanymi dokumentami, a jeżeli chodzi o przedsiębiorstwa państwowe, państwowo-spółdzielcze i pozostające pod zarządem państwowym — również sprzedaż z przeznaczeniem na eksport innym przedsiębiorstwom państwowym, państwowo-spółdzielczym, pozostającym pod zarządem państwowym oraz przedsiębiorstwom o kapitale mieszanym: państwowym, spółdzielczym i związków samorządu terytorialnego, dokonującym wywozu towarów poza granice celne Państwa;

11. towary, o których mowa w art. 8, które:
a) zostały zniszczone pod nadzorem organów władz podatkowych;
b) zostały zniszczone wskutek nieprzewidzianego wypadku w wytwórni albo w czasie przewozu lub magazynowania; warunki zwolnienia określi Minister Skarbu w drodze rozporządzenia;
c) zostały zużyte na próbki do badań w laboratoriach wytwórni produkujących dane towary oraz do badań naukowych — w ilości określonej przez Ministra Skarbu;
d) są przywożone z zagranicy przez podróżnych na osobisty użytek bądź jako bezpłatne próbki — w ilości określonej przez Ministra Skarbu;
e) stanowią deputaty pracownicze, wydawane przez podatnika w granicach norm określonych przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzenia;
f) stanowią ubytki (art. 3, ust. 4) w granicach norm zaniku i norm wydajności, ustalonych przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzenia; rozporządzenie to określi również warunki stosowania tych norm oraz sposób obliczania zapasu towarów i półwyrobów;
g) są przywożone z zagranicy i przeznaczone na potrzeby zwierzchników państw obcych i ich otoczenia podczas pobytu na polskim obszarze celnym lub na potrzeby przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych.

Minister Skarbu został upoważniony do rozciągnięcia tych przepisów na inne towary.

Art. 7. Stawki podatku obrotowego wynoszą:

pkt.	od obrotów	stawka podatku
1)	przedsiębiorstw wydawnictw książek, dzienników oraz czasopism, drukowanych na obszarze Rzeczypospolitej . .	1%
2)	a) ze sprzedaży lub wymiany nabytych w tym celu i nie przerobionych towarów przez spółdzielnie należące do Centralnego Związku Spółdzielczego, centrale spółdzielczo - państwowe, przedsiębiorstwa państwowo - spółdzielcze, jak również przez przedsiębiorstwa państwowe i związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa pozostające pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego,	
	b) ze sprzedaży lub wymiany surowców, półwyrobów lub wyrobów gotowych, wytworzonych na rachunek własny lub na zamówienie kontrahenta we własnym lub obcym przedsiębiorstwie przez spółdzielnie należące do Centralnego Związku Spółdzielczego, a zatrudniające łącznie do 50 robotników i zatrudnionych przy produkcji członków spółdzielni,	
	c) spółdzielni, należących do Centralnego Związku Spółdzielczego i zrzeszających rzemieślników, chałupników oraz osoby trudniące się przemysłem ludowym lub domowym, ze sprzedaży lub wymiany wyrobów gotowych, wytworzonych sposobem rzemieślniczym przez spółdzielnie lub na jej rachunek przez jej członków	1,5%
3)	z czynności kredytowych z wyjątkiem zysku brutto z dokonanych operacji obcymi walutami, dewizami, tudzież wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi	2%

5) a) ze sprzedaży lub wymiany surowców, półwyrobów lub wyrobów gotowych, wytworzonych na rachunek własny lub na zamówienie kontrahenta we własnym lub obcym przedsiębiorstwie przez spółdzielnie należące do Centralnego Związku Spółdzielczego, centrale spółdzielczo-państwowe, przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze, jak również przez przedsiębiorstwa państwowe i związków samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa pozostające pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego,

b) przedsiębiorstw budowlanych państwowych i związków samorządu terytorialnego oraz pozostających pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego, jak również spółdzielni budowlanych, należących do Centralnego Związku Spółdzielczego 3%

7) przedsiębiorstw budowlanych . . . 4%

9) z prowizji i innych wynagrodzeń (art. 6, ust. 2, zdanie 1, ust. 3 zdanie 2 i ust. 4 zdanie 1) 10%

10) wszystkich nie wymienionych w punktach poprzedzających 5%

Art. 8. 1. Od obrotów, osiągniętych przez producenta oraz importera ze sprzedaży lub wymiany, zarówno połączonej jak i nie połączonej ze świadczeniem usług, następujących towarów oraz ich namiastek i ekstraktów, stawki podatku wynoszą:

pkt.	towar (namiastka, ekstrakt)	stawka podatku
1)	Wino musujące gronowe	35%
2)	Wino gazowane gronowe	30%
3)	Wino gronowe	25%
4)	Wino owocowe musujące i gazowane . .	15%
5)	Wino owocowe, moszcz winny i miód pitny	10%
6)	Piwo	22%
7)	Cukier skrobiowy (również i w wyrobach)	40%
8)	Sztuczne środki słodzące	20%
9)	Karty do gry z papieru	50%
10)	Karty do gry z innych materiałów . .	75%
11)	Drożdże nadające się do wypieku (piekarniane)	80%
12)	Kwas octowy	25%

Art. 9. Stawki podatku od obrotów osiągniętych ze sprzedaży lub wymiany konsumentom z wyjątkiem sprzedaży do dalszej odsprzedaży, wytwarzania lub przerobu, następujących towarów, jeżeli nie podlegają one stawce z art. 8:

a) kamieni szlachetnych i półszlachetnych, pereł, korali i bursztynów, wszelkich wyrobów z platyny, złota i srebra oraz stopów tych metali, wyrobów pozłacanych, wyrobów z kości słoniowej, masy perłowej i szyldkretu,

b) wyrobów, do których jako część składowa wchodzą przedmioty wymienione wyżej pod literą a),

c) wyrobów kryształowych, wszelkich wyrobów porcelanowych i majolikowych pochodzenia zagranicznego oraz wyrobów marmurowych i alabastrowych,

d) obrazów, rzeźb oraz innych dzieł sztuki z wyjątkiem dzieł żyjących artystów krajowych,

e) wszelkich przedmiotów antycznych z wyjątkiem książek,

f) dywanów, kilimów, makat, gobelinów itp. pochodzenia zagranicznego lub antycznych pochodzenia krajowego,

g) tkanin pochodzenia zagranicznego, wykonanych z jedwabiu naturalnego, wyrobów z takich tkanin oraz pończoch gazowych, perlonów, nylonów itp.,

h) futer i wyrobów futrzanych pochodzenia zagranicznego oraz futer szlachetnych (jak bobrowe, wydrowe, karakułowe itp.) i wyrobów z tych futer pochodzenia krajowego,

i) galanterii skórzanej pochodzenia zagranicznego,

j) wszelkiego rodzaju broni myśliwskiej z wyjątkiem broni, zakupionej przez instytucje urzędowe dla służby leśnej,

k) fortepianów, pianin i fisharmonii,

l) samochodów osobowych i motocykli o pojemności powyżej 125 cm^3 pochodzenia zagranicznego, przeznaczonych do prywatnego użytku,

ł) powozów, przeznaczonych do prywatnego użytku,

m) aparatów i obiektywów fotograficznych o sile światła ponad 1 : 3,5,

n) kawioru, ostryg, homarów, łososi, jesiotrów, pasztetów i serów pochodzenia zagranicznego

wynoszą:

A) 11,5% — od obrotów określonych w art. 7 ust. 1 pkt. 2),

B) 12,5% — od obrotów określonych w art. 7 ust. 1 pkt. 4),

C) 13% — od obrotów określonych w art. 7 ust. 1 pkt. 5) lit. a),

D) 13,5% — od obrotów określonych w art. 7 ust. 1 pkt. 6),

E) 15% — od obrotów określonych w art. 7 pkt. 10).

Art. 10. Stawki podatkowe, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt. 2) i pkt. 5, art. 9 ust. 1 lit. A) i C, zwolnienia od podatku w myśl art. 4 oraz ulgi, udzielone na mocy art. 20, nie przysługują spółdzielniom, co do których Centralny Związek Spółdzielczy lub upoważniona przez Związek właściwa centrala spółdzielni, bądź centrala spółdzielczo-państwowa stwierdzi, że działalność spółdzielni jest niezgodna z zasadami ruchu spółdzielczego; ulga nie przysługuje poczynając od dnia, od którego według orzeczenia Centralnego Związku Spółdzielczego bądź wymienionych central działalność spółdzielni nie była zgodna z zasadami ruchu spółdzielczego.

Stawki podatku przewidziane w art. 7 pkt. 1), pkt. 4) i pkt. 6) — 10) podwyższa się o 50% w przypadkach, gdy podatnicy, obwiązani do prowadzenia ksiąg handlowych, uproszczonych lub podatkowych, ksiąg tych w ogóle nie prowadzą, albo też księgi te nie zostaną uznane za dowód lub zostaną pominięte przy ustalaniu podstawy opodatkowania.

W przypadku rozpoczęcia prowadzenia ksiąg w ciągu roku podatkowego podwyżka stawek ustaje z końcem miesiąca, w którym rozpoczęto prowadzenie ksiąg.

Nowa stopa podatku dochodowego

Na zasadzie dekretu z dnia 25 października 1948 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 52, poz.

414) obowiązuje od 1 stycznia 1949 r. następująca skala podatku dochodowego:

Kwota dochodu złotych		stopa podatku %
Ponad	do	
120 000. —	140.000. —	5
140.000. —	160.000. —	6
160.000. —	180.000. —	7
180.000. —	200.000. —	8
200.000. —	220.000. —	9
220.000. —	240.000. —	10
240.000. —	280.000. —	11
280 000. —	320.000. —	12
320.000. —	360.000. —	13
360.000. —	400.000. —	14
400.000. —	450.000. —	16
450.000. —	500.000. —	18
500.000. —	550.000. —	20
550 000. —	600.000. —	22
600.000. —	700.000. —	24
700.000. —	800.000. —	26
800.000. —	1.000.000. —	28
1.000.000. —	1.200.000. —	30
1.200.000. —	1.500.000. —	32
1.500.000. —	1.800.000. —	34
1.800.000. —	2.100.000. —	36
2.100.000. —	2.400.000. —	38
2.400.000. —	3.000.000. —	40
3.000.000. —	3.600.000. —	42
3.600.000. —	4.200.000. —	44
4.200.000. —	4.800 000. —	46
4.800.000. —	5.400.000. —	48
5.400.000. —	—	50

W myśl art. 27 powołanego wyżej dekretu spółdzielnie opłacają podatek według powyższej skali, obniżony o 25%, nie przekraczający jednak 33 1/3% podstawy opodatkowania.

Od podatku dochodowego wolne są: rolnicze spółdzielnie produkcyjne, spółdzielnie parcelacyjno-osadnicze oraz ośrodki maszynowe na warunkach, które określi rozporządzenie Ministra Skarbu (art. 3 pkt. 7, 8 i 9 dekretu o podatku dochodowym).

Poz. 19.

Komunikat Biura Prawnego CZS

w sprawie wierzytelności przedwojennych.

Zagadnienie przedwojennych wierzytelności pieniężnych jest obecnie przedmiotem prac ustawodawczych i należy spodziewać się, że zagadnienie to zostanie wkrótce ostatecznie unormowane.

Wobec powyższego zaleca się wstrzymać kierowanie do sądów spraw, dotyczących przedwojennych wierzytelności.

PRZEGLĄD USTAWODAWSTWA OGÓLNEGO

W numerze 52 z dnia 12 listopada 1948 r.

Likwidacja przedsiębiorstw bankowych, powstałych przed dniem 1 września 1939 r.

poz. 410. Dekret z dnia 25 października 1948 r. o zasadach i trybie likwidacji niektórych przedsiębiorstw bankowych.

Przepisy powyższego dekretu mają zastosowanie do likwidacji przedsiębiorstw bankowych, powstałych przed dniem 1 września 1939 r. z wyjątkiem tych przedsiębiorstw, co do których w dniu wejścia w życie dekretu, to jest w dniu 12 listopada 1948 r., toczy się już postępowanie upadłościowe.

Ogólne kierownictwo i nadzór nad likwidacją tych przedsiębiorstw sprawuje mianowany przez Ministra Skarbu Naczelny Likwidator.

Likwidację poszczególnych przedsiębiorstw przeprowadzają mianowani przez Ministra Skarbu na wniosek Naczelnego Likwidatora likwidatorzy, przy czym likwidatorem może być zarówno osoba fizyczna, jak i prawna. Jednemu likwidatorowi może być powierzona likwidacja kilku przedsiębiorstw bankowych.

Z chwilą objęcia przez likwidatora obowiązków, właściciel i organy władz przedsiębiorstwa bankowego tracą z samego prawa zarząd tego przedsiębiorstwa, a wszystkie zobowiązania i wierzytelności likwidowanego przedsiębiorstwa bankowego stają się płatne z dniem ogłoszenia w Monitorze Polskim o otwarciu likwidacji, nawet jeżeli termin ich płatności jeszcze nie nastąpił.

Po ogłoszeniu likwidacji żaden wierzyciel nie może kierować egzekucji do majątku likwidowanego przedsiębiorstwa bankowego, jak również nie może na tym majątku uzyskać prawa zastawu lub hipoteki celem zabezpieczenia wierzytelności. Nie można również ogłosić upadłości likwidowanego przedsiębiorstwa bankowego.

W razie, jeżeli majątek przedsiębiorstwa likwidowanego wystarcza najwyżej na pokrycie kosztów likwidacji, Minister Skarbu może uznać je za zlikwidowane bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego, przy czym decyzja taka stanowi podstawę do wykreślenia przedsiębiorstwa z rejestru handlowego.

O otwarciu postępowania likwidacyjnego likwidator ogłasza w Monitorze Polskim, wzywając równocześnie wszystkich wierzycieli i dłużników do zgłoszenia swoich wierzytelności i długów, przy czym termin zgłoszenia wynosi trzy miesiące.

Przy przyjmowaniu wierzytelności i zobowiązań pieniężnych do bilansu otwarcia likwidacji została przyjęta zasada **nominalizmu**, to jest bez względu na to, kiedy powstała wierzytelność lub zobowiązanie oraz jaki środek płatniczy, opiewający na złote, miał obieg w chwili powstania lub przerachowania tych wierzytelności lub długów, jeden złoty względnie jeden złoty w złocie kwoty wierzytelności lub długu będzie liczony za jeden złoty, będący obecnie w obiegu.

Należności będą uiszczane w następującej kolejności: 1) koszty postępowania likwidacyjnego oraz zaciągnięte na ten cel pożyczki; 2) podatki i inne da-

niny przypadające za okres likwidacji; 3) należności pracowników z umowy o pracę, przypadające za rok ostatni przed datą ogłoszenia likwidacji; 4) podatki i inne daniny publiczne, należne za ostatnie dwa lata przed datą ogłoszenia likwidacji; 5) należności instytucji ubezpieczeń społecznych za ostatni rok przed datą ogłoszenia likwidacji; 6) należności, zabezpieczone prawem zastawu lub hipoteki przed dniem 1. IX. 1939 r.; 7) inne wierzytelności z wyjątkiem kar pieniężnych i grzywien; 8) kary pieniężne i grzywny.

Jeżeli po zaspokojeniu tych wierzytelności pozostanie nadwyżka, to będzie ona użyta na wyplacenie właścicielom przedsiębiorstwa i akcjonariuszom udziałów w wysokości nie przekraczającej ich wpłat na poczet kapitałów własnych. Reszta majątku będzie przelana do Skarbu Państwa.

Jeżeli w aktywach likwidowanego przedsiębiorstwa znajdują się należności, do których realizacji w czasie trwania likwidacji istnieją przeszkody ustawowe (np. należności od przedsiębiorstw, przejętych na własność Państwa, lub zabezpieczone hipoteką na przejętych na cele reformy rolnej nieruchomościach ziemskich), to należności takie zostaną wyłączone z aktywów i likwidację przeprowadza się tak, jak gdyby ich nie było. Po wydaniu jednak przepisów, które uregulują sprawę takich należności, Minister Skarbu zarządzi dokonanie dodatkowego podziału według listy wierzycieli i pierwotnego planu podziału.

Po zakończeniu likwidacji sąd rejestrowy na wniosek likwidatora zarządzi wykreślenie przedsiębiorstwa z rejestru.

Omawiany dekret wszedł w życie z dniem 12 listopada 1948 r. Wykonanie jego zostało powierzone Ministrowi Skarbu.

Z omówionych powyżej przepisów wypływają **dla spółdzielni następujące wnioski praktyczne:**

1. Spółdzielnie muszą liczyć się z tym, że w ciągu trzech miesięcy od daty ogłoszenia w Monitorze Polskim o otwarciu postępowania likwidacyjnego wszystkie długi spółdzielni w likwidowanych przedsiębiorstwach bankowych stają się płatne, przy czym kwota długu zostanie obliczona w stosunku jeden złoty za jednego złotego względnie jednego złotego w złocie bez względu na to, kiedy powstało zobowiązanie;

2. Spółdzielnie są obowiązane, pod rygorem utraty swych praw, do zgłoszenia w ciągu trzech miesięcy od daty ogłoszenia w Monitorze Polskim o otwarciu postępowania likwidacyjnego na ręce likwidatora wszystkich swych wierzytelności w stosunku do likwidowanego przedsiębiorstwa bankowego, przy czym kwoty tych wierzytelności mają być obliczone według relacji jeden złoty za jednego złotego względnie jednego złotego w złocie bez względu na czas powstania wierzytelności;

3. W zgłoszeniu wierzytelności należy podać: a) firmę i jej siedzibę, b) wierzytelność w kapitale oraz wartość wierzytelności niepieniężnej, c) dowody wierzytelności d) stan sprawy, jeżeli co do wierzytelności toczy się postępowanie sądowe;

4. Osoby, które zgłosiły swe wierzytelności, winny pilnować ogłoszenia w Monitorze Polskim, jakie zamieści likwidator o miejscu i czasie wyłożenia listy zgłoszonych i przyjętych wierzytelności, gdyż w ciągu 2-ch tygodni od dnia tego ogłoszenia osoby te są uprawnione do składania zarzutów Naczelnemu Likwidatorowi w razie, jeżeli ich wierzytelności nie zostały przyjęte w całości lub części. Od decyzji Naczelnego Likwidatora w tym względzie przysługuje odwołanie do Ministra Skarbu w ciągu dwóch tygodni od daty doręczenia decyzji;

5. Wierzyciele, którzy chcą skorzystać z prawa potrącenia, winni złożyć o tym oświadczenie przy zgłoszeniu wierzytelności, jednak potrącenie jest niedopuszczalne, jeżeli dłużnik likwidowanego przedsiębiorstwa bankowego nabył wierzytelność w drodze przelewu po dniu 1 września 1939 r.

6. Osoby, które zgłosiły swe wierzytelności, winny nie przeoczyć ogłoszenia w Monitorze Polskim o miejscu i czasie wyłożenia planu zaspokojenia wierzytelności, aby nie utracić prawa złożenia zarzutów przeciwko temu planowi w razie, jeżeli będą pokrzywdzeni. Prawo złożenia zarzutów przysługuje im w ciągu miesiąca od dnia ukazania się ogłoszenia w Monitorze Polskim o wyłożeniu planu. Zarzuty rozstrzyga Naczelny Likwidator, przy czym żalącemu się przysługuje odwołanie od decyzji Naczelnego Likwidatora do Ministra Skarbu w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia mu tej decyzji.

Likwidacja instytucji kredytu długoterminowego.

poz. 411. Dekret z dnia 25 października 1948 r. o zasadach i trybie likwidacji niektórych instytucji kredytu długoterminowego.

Dekret powyższy ma zastosowanie do likwidacji: 1) Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Warszawie, 2) Zachodnio-Polskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Poznaniu, 3) Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi, 4) Piotrkowskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Piotrkowie, 5) Lubelskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Lublinie, 6) Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Kielcach, 7) Radomskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Radomiu, 8) Częstochowskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Częstochowie, 9) Kaliskiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Kaliszu, 10) Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Płocku, 11) Białostockiego Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Białymstoku, 12) Towarzystwa Kredytowego Miejskiego w Siedlcach w likwidacji, 13) Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Warszawie, 14) Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu, 15) Towarzystwa Kredytowego Przemysłu Polskiego w Warszawie.

Likwidacja tych instytucji kredytu długoterminowego została powierzona Bankowi Gospodarstwa Krajowego. Nadzór nad likwidacją sprawować będzie mianowany przez Ministra Skarbu Komisarz Rządowy.

Likwidacja przeprowadzona będzie na tych samych zasadach, jakie zostały ustalone w dekrecie o zasadach i trybie likwidacji niektórych przedsiębiorstw bankowych, ogłoszonym w tym samym Dzienniku Ustaw pod poz. 410. Również i w tym

wypadku została zastosowana zasada nominalizmu, to jest wierzytelności i zobowiązania obliczone będą niezleżnie od czasu ich powstania w ten sposób, że 1 złoty względnie 1 złoty w złocie będzie liczony za 1 złotego obecnie w obiegu.

Wykonanie omawianego dekretu zostało poruczone Ministrowi Skarbu i wszedł on w życie z dniem 12 listopada 1948 r.

Z przepisów dekretu o likwidacji instytucji kredytu długoterminowego wypływają dla spółdzielni takie same wnioski praktyczne, jakie zostały omówione przy rozważaniu dekretu o likwidacji przedsiębiorstw bankowych, powstałych przed dniem 1 września 1939 r.

poz. 413. Dekret z dnia 25 października 1948 r. o podatku obrotowym.

poz. 414. Dekret z dnia 25 października 1948 r. o podatku dochodowym.

Po ukazaniu się rozporządzeń wykonawczych do tych dekretów będą one omówione w specjalnym komunikacie Biura Prawnego C. Z. S.

Obowiązek społecznego oszczędzania.

poz. 415. Dekret z dnia 25 października 1948 r. o zmianie ustawy z dnia 30 stycznia 1948 r. o obowiązku społecznego oszczędzania.

Dekret powyższy uzupełnia przepisy punktu 4 art. 2 dekretu z dnia 30 stycznia 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr. 10 poz. 74) w ten sposób, że od obowiązku społecznego oszczędzania zostały zwolnione **centrale spółdzielczo-państwowe, centrale spółdzielni i spółdzielnie, należące do Centralnego Związku Spółdzielczego** z wyjątkiem tych spółdzielni, co do których Centralny Związek Spółdzielczy lub upoważniona przez Związek właściwa centrala spółdzielni, bądź centrala spółdzielczo-państwowa stwierdzi, że działalność ich jest niezgodna z zasadami ruchu spółdzielczego.

Podatki komunalne.

poz. 416. Dekret z dnia 25 października 1948 r. o zmianie dekretu z dnia 20 marca 1946 roku o podatkach komunalnych.

Dekret powyższy między innymi uzupełnieniami wprowadza przepis, na mocy którego **rolnicze spółdzielnie produkcyjne i parcelacyjno-osadnicze** są obowiązane do płacenia podatku gruntowego w wysokości 8% podstawy opodatkowania.

Omawiany dekret wszedł w życie z dniem 12 listopada 1948 r. z mocą obowiązującą z dniem 1 stycznia 1948 r.

W numerze 54 z dnia 20 listopada 1948 r.

Dystrybucja głównych przetworów zbożowych.

poz. 425. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 11 października 1948 r. w sprawie dystrybucji głównych przetworów zbożowych.

Hurtowa dystrybucja głównych przetworów zbożowych na obszarze Państwa została powierzona w zasadzie Państwowej Centrali Handlowej (PCH) i Centrali Spółdzielni Spożywców „Społem".

Jednak w przypadkach gospodarczo uzasadnionych Minister Przemysłu i Handlu, na wniosek wojewódzkiej komisji nadzoru nad dystrybucją mąki i zaopatrzeniem ludności, może powierzyć wykonanie hurtowej dystrybucji głównych przetworów zbożowych Polskim Zakładom Zbożowym, **Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska"** oraz innym uprawnionym przedsiębiorstwom.

Piekarnie w ogóle, a więc również i **piekarnie spółdzielcze**, prowadzące wyżywienie zbiorowe, winny składać zapotrzebowania na produkty zbożowe najpóźniej do dnia 1-go każdego miesiąca, poprzedzającego miesiąc objęty zapotrzebowaniem, do właściwego hurtowego dystrybutora.

Podane w zapotrzebowaniu przetwory winny być odebrane w terminie, ustalonym przez hurtowego dystrybutora.

Piekarnie winny utrzymywać stałą rezerwę mąki w wysokości co najmniej pięciodniowego wypieku chleba, przy czym dokładną wysokość rezerwy ustala komisja nadzoru nad dystrybucją mąki i zaopatrzeniem ludności w pieczywo.

Rozporządzenie weszło w życie z mocą obowiązującą od dnia 1 października 1948 r.

Drogi publiczne.

poz. 433. Obwieszczenie Ministra Komunikacji z dnia 8 października 1948 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 10 grudnia 1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych w Rzeczypospolitej Polskiej.

Obwieszczenie powyższe ogłasza tekst ustawy z 10 grudnia 1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych z uwzględnieniem zmian, jakie zostały wprowadzone późniejszymi aktami ustawodawczymi. Tekst ten jednak nie uwzględnia postanowień art. 2 i 3 ustawy z dnia 16 czerwca 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 34 poz. 225), które stanowią, że dotychczasowe drogi wojewódzkie zostały uznane za drogi państwowe, i że w okresie lat pięciu od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 16 czerwca 1948 r., to jest od 23 lipca 1948 r. Minisrowie: Komunikacji, Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych w porozumieniu z zainteresowanymi Ministrami i Prezesem Centralnego Urzędu Planowania i za zgodą Rady Państwa mogą ustalać w drodze rozporządzeń, które z istniejących dróg publicznych zalicza się do kategorii dróg państwowych i powiatowych.

W numerze 55 z dnia 29 listopada 1948 r.

Ustalanie granic nieruchomości.

poz. 439. Rozporządzenie Ministra Odbudowy z dnia 10 listopada 1948 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości o mocy dowodowej planów i dokumentów przy ustalaniu granic nieruchomości.

Rozporządzenie powyższe ustala, że moc dowodową przy ustalaniu granic nieruchomości posiadają mapy katastralne, plany oraz mapy pomiarowe. Inne dokumenty jak zarysy, szkice pomiarowe, dzienniki i rejestry (wykazy) pomiarowe, prawomocne orzeczenia administracyjne i sądowe oraz odpisy ksiąg wieczystych i akta notarialne posiadają moc dowodową tylko wówczas, gdy zawierają dane, niezbędne do ustalenia granic, to znaczy, że stanowią one całość lub odrębną część operatu pomiarowego lub katastralnego, bądź załącznik do takiego operatu. Ponadto jeżeli z treści takiego dokumentu moż-

na stwierdzić, że został on sporządzony w wyniku pomiarów na gruncie w celu sporządzenia planu nieruchomości, której granice są ustalone, lub nieruchomości z nią bezpośrednio sąsiadującej.

Omawiane rozporządzenie wylicza osoby, władze i urzędy, uprawnione do sporządzania planów, ustalających granice nieruchomości, a w szczególności: a) Główny Urząd Pomiarów Kraju i podległe mu organa, b) organa pomiarowe władz ziemskich, c) b. urzędy katastralne lub b. organa katastralne urzędów skarbowych, d) organa pomiarowe Polskich Kolei Państwowych, e) organa pomiarowe Ministerstw: Komunikacji, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych, Leśnictwa oraz Żeglugi, f) mierniczy przysięgli, g) b. geometrzy przysięgli.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 29 listopada 1948 r.

W numerze 57 z dnia 11 grudnia 1948 r.

Dochodzenie roszczeń z weksli.

poz. 451. Ustawa z dnia 18 listopada 1948 r. o zmianie dekretu z dnia 28 października 1947 r. o dochodzeniu roszczeń z weksli wystawionych przed dniem 9 maja 1945 r.

W myśl postanowień dekretu z dnia 28 października 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr. 66 z 1947 r., poz. 412) dla weksli wystawionych przed dniem 9 maja 1945 r., i płatnych przed dniem 1 stycznia 1948 r., bieg przedawnienia roszczeń, przewidzianych w art. 70 ust. 1 i 2 prawa wekslowego (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 37, poz. 282), rozpoczyna się dnia 1 stycznia 1948 r., o ile do dnia 25 sierpnia 1939 r. roszczenia te nie uległy przedawnieniu.

Omawiana ustawa termin powyższy utrzymuje w mocy; czyni jednak wyjątek dla tych przypadków, gdy uprawnionymi z weksli takich są osoby prawne prawa publicznego i ich przedsiębiorstwa, **centrale spółdzielczo-państwowe, przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielcze lub spółdzielnie**, a z weksli zobowiązane są bądź wyłącznie, bądź między innymi: fundusz, zakład lub przedsiębiorstwo państwowe bądź samorządowe, jak również przedsiębiorstwo podlegające przejęciu na własność Państwa na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr. 3 poz. 17). W podobnych przypadkach bieg przedawnienia roszczeń, przewidzianych w art. 70 ust. 1 i 2 prawa wekslowego rozpoczyna się **dnia 1 stycznia 1950 r.**, o ile do dnia 25 sierpnia 1939 r. roszczenia te nie uległy przedawnieniu. Termin ten rozpoczęcia biegu przedawnienia weksli może być przesunięty rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości, wydanym w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Wykonanie ustawy zostało poruczone Ministrowi Sprawiedliwości.

Weszła ona w życie z dniem 11 grudnia 1948 r.

Urzędy likwidacyjne.

poz. 454. Ustawa z dnia 18 listopada 1948 r. o zmianie organizacji i zakresie działania urzędów likwidacyjnych.

Powyższa ustawa zmienia brzmienie artykułów 7, 8 i 9 Dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. R. P. Nr. 13 poz. 87) w ten sposób, że zostają utworzone rejonowe urzędy likwidacyjne jako władze I instancji oraz okręgowe urzędy likwidacyjne jako władze II instancji.

Zakres działania urzędów likwidacyjnych nie uległ zmianie.

Urzędy likwidacyjne podlegają Ministrowi Skarbu (dotychczas podlegały Prezesowi Rady Ministrów), a na obszarze Ziem Odzyskanych Ministrowi Ziem Odzyskanych.

Ministrowie Skarbu i Ziem Odzyskanych określą szczegółowo w drodze rozporządzenia organizację i zakres działania urzędów likwidacyjnych I i II instancji. Właściwość miejscową oraz siedziby tych urzędów określi w drodze zarządzenia każdy z tych Ministrów odrębnie we własnym zakresie działania.

Dotychczasowe uprawnienia Głównego Urzędu Likwidacyjnego i okręgowych urzędów likwidacyjnych przechodzą na okręgowe bądź rejonowe urzędy likwidacyjne stosownie do rozporządzeń, jakie wydadzą Ministrowie Skarbu i Ziem Odzyskanych.

Dotychczasowe uprawnienia Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego przechodzą na Ministra Skarbu, o ile nie zostaną przekazane urzędom likwidacyjnym stosownie do wskazanych powyżej rozporządzeń Ministrów: Skarbu i Ziem Odzyskanych.

Wykonanie omawianej ustawy zostało poruczone Ministrowi Skarbu i Ministrowi Ziem Odzyskanych, każdemu we własnym zakresie działania.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1949 r.

W numerze 58 z dnia 13 grudnia 1948 r.

Pomoc sąsiedzka przy odbudowie wsi.

poz. 461. Ustawa z dnia 18 listopada 1948 r. o pomocy sąsiedzkiej przy odbudowie wsi.

Do korzystania ze świadczeń pomocy sąsiedzkiej przy odbudowie wsi uprawnione są między innymi również i **rolnicze spółdzielnie produkcyjne oraz osadniczo-parcelacyjne.**

Podania o przyznanie świadczeń pomocy sąsiedzkiej składają uprawnieni we właściwym zarządzie gminnym.

Zarząd gminny zawiadamia uprawnionego o sposobie załatwienia jego podania.

Uprawnionemu służy w ciągu 7 dni od daty zawiadomienia prawo wniesienia odwołania do prezydium powiatowej rady narodowej, której decyzja jest ostateczna.

Świadczenia z tytułu obowiązku sąsiedzkiej pomocy przy odbudowie wsi są opłatne.

Opłaty pokrywa uprawniony, na rzecz którego świadczenia wykonano. Zasady ustalania norm opłat za świadczenia określi Minister Odbudowy w drodze rozporządzenia, wydanego w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych, Skarbu, Administracji Publicznej, Ziem Odzyskanych oraz Prezesem Centralnego Urzędu Planowania.

Według tych zasad prezydium powiatowej rady narodowej ustala, na wniosek prezydium właściwej gminnej rady narodowej, normy opłat za świadczenia.

W ciągu 14 dni od daty ogłoszenia tych norm każdy zainteresowany może odwołać się do prezydium wojewódzkiej rady narodowej, której decyzja jest ostateczna.

Ustawa przewiduje sankcje karne do 6 miesięcy aresztu lub grzywny do 100.000.- zł. dla tych, którzy uchylają się od spełnienia obowiązku świadczeń lub utrudniają innym wykonanie tego obowiązku. Takim samym karom podlegają ci, którzy będąc obowiązani z tytułu swego urzędu lub zajmowanego stanowiska do organizowania pomocy sąsiedzkiej przy odbudowie wsi, zaniedbują wykonanie tego obowiązku lub wykonują go w sposób sprzeczny z przepisami omawianej ustawy.

Omawiana ustawa weszła w życie z dniem 13 grudnia 1948 r. i obowiązuje do dnia 31 grudnia 1949 r.

Produkcja win, moszczów winnych i miodów pitnych.

poz. 462. Ustawa z dnia 18 listopada 1948 r. o produkcji win, moszczów winnych i miodów pitnych oraz o obrocie tymi produktami.

W myśl postanowień powyższej ustawy produkcja win, moszczów winnych i miodów pitnych wymaga zezwolenia Ministra Przemysłu i Handlu, wydanego w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Hurtowa sprzedaż win, moszczów winnych i miodów pitnych wymaga zezwolenia Ministra Przemysłu i Handlu.

Omawiana ustawa zawiera określenia win gronowych, owocowych, wzmocnionych, musujących, gazowanych, ziołowych i mszalnych; miodów pitnych gronowych, owocowych.

Ustawa wylicza również, jakich środków i zabiegów nie wolno stosować przy produkcji win i miodów pitnych.

Wreszcie omawiana ustawa ustala warunki, jakich należy przestrzegać przy obrocie winami i miodami pitnymi.

Za naruszenie przepisów omawianej ustawy i wydanych na jej podstawie rozporządzeń są przewidziane kary do 3 miesięcy aresztu i 500.000.- zł. grzywny, albo jedna z tych kar, o ile dokonany czyn nie ulega surowszej karze z mocy innych przepisów prawnych.

Kary te są wymierzane przez władze administracji ogólnej.

Ustawa weszła w życie z dniem 13 grudnia 1948 r.

ZMIANY ADRESÓW

Następujące Centrale przeniosły siedziby swych biur:

1. Centrala Mięsna, Centrala Spółdzielczo-Państwowa — z ul. Bartoszewicza 7 na ul. Lwowską 8, tel. 8-07-83/4/5/6,
2. Centrala Rybna, Centrala Spółdzielczo-Państwowa — z ul. Puławskiej 20 na ul. Puławską 14, tel. 4-31-83,
3. Polskie Zakłady Zbożowe —
   1. Naczelna Dyrekcja — ul. Szucha 9, tel. 8-75-88,
   2. Dyrekcja Produkcji — ul. Chocimska 28, tel. 8-23-68,
   3. Naczelny Inspektor Kontroli — ul. Kazimierzowska 51, tel. 4-16-19,
   4. Dyrekcja Finansowo-Rachunkowa — ul. Kopernika 30, tel. 8-21-13,
   5. Biuro Handlu Zagranicznego — ul. Kopernika 30, tel. 8-21-69 i 8-21-44.
4. Centrala Spółdzielni Mleczarsko-Jajczarskich — z ul. Hożej 51 na ul. Hożą 66/68, tel. 8-57-01/2.

Delegatura Centralnego Związku Spółdzielczego w Białymstoku przeniosła siedzibę swych biur z ul. Kilińskiego 7 na ul. Artyleryjską 9, tel. 232.

Zmiany w adresach Okręgowych Oddziałów Central:

1. Centrala Rybna, Centrala Spółdzielczo-Państwowa — nowopowstały Oddział Mazurski w Olsztynie — ul. Staromiejska 16/21,
2. Centrala Spółdzielni Wydawniczych i Księgarskich — Oddział w Białymstoku — ul. Artyleryjska 9, tel. 232,
3. Centrala Spółdzielni Wydawniczych i Księgarskich — Oddział w Poznaniu — ul. Paderewskiego 6, tel. 96-59,
4. Centrala Rolnicza Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" — Oddział w Poznaniu — Plac Wolności 18, tel. 5-21-71,
5. Centrala Spółdzielni Mleczarsko Jajczarskich — Oddział Rzeszów — ul. Dekerta Boczna 3, tel. 124,
6. Polskie Zakłady Zbożowe — Oddział Białystok — ul. Poleska 79, tel. 180.

Prenumerata roczna zł 1.200.— numer pojedyńczy zł 50.—. Konto PKO. W-wa I-7560 „Monitor Spółdzielczy"
Adres: Warszawa, Kopernika 30, tel. 806-87.
Redaguje Komitet Wydawca: Centralny Związek Spółdzielczy. —
Druk PWZG Warszawa, Tamka 3. 12.000. Zam. 146 B-686-95.